

Cloudové služby v Európskej únii

Pre digitálnu transformáciu Európskej únie je kľúčové bezpečné zdieľanie a ukladanie obrovských objemov dát. Lenže pri využívaní tzv. cloudových služieb je EÚ stále do vysokej miery odkázaná na štáty mimo Únie, kde sa dnes väčšina veľkokapacitných úložísk nachádza. S tým sa môže spájať množstvo problémov a bezpečnostných rizík. Členské štáty preto prijali deklaráciu, v ktorej sa zaviazali spojiť sily a vybudovať európske cloudové úložisko novej generácie. Odborníci sa zhodujú, že ďalšiu veľkú vlnu digitálnej transformácie spoločnosti a ekonomiky budú poháňať najmä potreby priemyslu a jeho dáta. Aby EÚ dokázala obstáť v globálnej konkurencii a zároveň zaistila bezpečnosť svojich údajov, potrebuje vybudovať svoj vlastný cloudový systém. „Našou zodpovednosťou je zabezpečiť pre európske podniky vhodné podmienky na rozvoj cloudových kapacít s globálnym dosahom, ktoré uspokojia budúce potreby zdieľania a ukladania priemyselných údajov,“ zhodujú sa signatári európskej cloudovej deklarácie, ku ktorej sa pripojilo aj Slovensko. „Je **životne** dôležité, aby EÚ mala svoje dáta plne pod kontrolou, a aby jej verejný sektor, podniky i občania mali k dátam rýchly a bezpečný prístup,“ uviedla vicepremiérka a ministerka Remišová, zodpovedná za informatizáciu.

Európske veľkokapacitné úložisko budúcnosti má spĺňať vysoké štandardy pokiaľ ide o ochranu údajov, kybernetickú bezpečnosť, prenos údajov, transparentnosť, otvorenosť, výkon a spoľahlivosť. Dátová stratégia EÚ vyzýva členské štáty a priemysel, aby spolu s EK investovali do európskej

cloudovej federácie a spoločných dátových priestorov. **Európska komisia** plánuje v nadchádzajúcom programovom období 2021-2027 investovať do cloudu viac ako 2 miliardy eur, pričom z nového Mechanizmu na obnovu a odolnosť sa ešte očakávajú dodatočné zdroje. Celkové financovanie v oblasti cloudu a dát by tak mohlo dosiahnuť až 10 miliárd €. Vlastný cloudový systém potrebuje EÚ preto, aby dokázala obstáť v globálnej konkurencii a zaistiť bezpečnosť dát.

Slovensko sa pripojilo k deklarácii za vybudovanie vlastného cloudového úložiska Európskej únie (EÚ). Informovalo o tom v piatok tlačové oddelenie Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie (MIRRI) SR. „Pre digitálnu transformáciu EÚ je kľúčové bezpečné zdieľanie a ukladanie obrovských objemov dát. Lenže pri využívaní tzv. cloudových služieb je **EÚ** stále do vysokej miery odkázaná na štáty mimo Únie, kde sa dnes väčšina veľkokapacitných úložísk nachádza," uviedol rezort s tým, že to prináša aj množstvo problémov a bezpečnostných rizík. Členské štáty preto prijali deklaráciu, v ktorej sa zaviazali spojiť sily a vybudovať európske cloudové úložisko novej generácie. „Odborníci sa zhodujú, že ďalšiu veľkú vlnu digitálnej transformácie spoločnosti a ekonomiky budú poháňať najmä potreby priemyslu a jeho dáta," pripomenul rezort. Vlastný cloudový systém teda Únia potrebuje práve preto, aby dokázala obstáť v globálnej konkurencii a zaistiť bezpečnosť dát. „Našou zodpovednosťou je zabezpečiť pre európske podniky vhodné podmienky na rozvoj cloudových kapacít s globálnym dosahom, ktoré uspokojia budúce potreby zdieľania a ukladania priemyselných údajov," zhodli sa

signatári deklarácie. Podľa vicepremiérky a šéfky rezortu informatizácie Veroniky Remišovej (Za ľudí) je životne dôležité, aby mala Únia svoje dáta plne pod kontrolou a aby jej verejný sektor, podniky i občania mali k dátam rýchly a bezpečný prístup.

Európske veľkokapacitné úložisko má spĺňať najvyššie štandardy pokiaľ ide o ochranu údajov, kybernetickú bezpečnosť, prenos údajov, transparentnosť, otvorenosť, výkon a spoľahlivosť. Dátová stratégia EÚ vyzýva členské štáty a priemysel, aby spolu s Európskou komisiou investovali do európskej cloudovej federácie a spoločných dátových priestorov. Európska komisia plánuje v nadchádzajúcom programovom období 2021 - 2027 investovať do cloudu viac ako dve miliardy eur, pričom z nového Mechanizmu na obnovu a odolnosť sa ešte očakávajú dodatočné zdroje. „Celkové financovanie v oblasti cloudu a dát by tak mohlo dosiahnuť až desať miliárd eur,“ uzavrel rezort.

Cloudové úložiská uľahčujú zálohovanie dát, ich zdieľanie medzi rôznymi používateľmi a jednoduchý prístup k súborom z niekoľkých zariadení (notebook, tablet, telefón a pod.). Aspoň 2 GB priestoru zadarmo ponúka prevádzkovateľ každého úložiska, za rozšírenie sa platí formou mesačných, alebo ročných splátok. Prístupovať k dátam možno cez mobilnú aplikáciu, cez webovú stránku alebo klasicky cez zložky v počítači. Tie sa synchronizujú úplne automaticky, nie je potrebné sa o nič starať. Stačí si po vytvorení účtu iba stiahnuť a nainštalovať synchronizačný program, ktorý má každé úložisko vlastné.

Výhody cloudových úložísk

Dáta sú zálohované: Súbory uložené v cloude sú ihneď po dokončení synchronizácie zálohovania. Ak sa vám počítač rozbije alebo vám ho ukradnú, stále budete mať prístup k aktuálnym súborom.

Zmazané súbory je možné obnoviť: Táto funkcia pripomína zložku Kôš známou z prostredia Windows. Zmazané súbory možno po určitom čase obnoviť späť, dĺžka tejto lehoty sa líši naprieč poskytovateľmi.

Súbory sú prístupné odkiaľkoľvek: Pristupovať k dátam môžete odkiaľkoľvek, kde je internet. Aplikáciu si môžete nainštalovať do telefónu a tabletu, alebo sa k účtu prihlásiť na inom počítači cez prehliadač.

Jednoduché zdieľanie súborov: Zdieľanie fotografií z dovoleník, rodinného videa a ďalších súborov je vďaka cloudu jednoduché. Fotky stačí nahrať do synchronizovanej zložky a príjemcovi poslať odkaz na stiahnutie. Dotyčný nebude mať prístup ku všetkým Vaším súborom, ale len k tým, ktoré mu nazdieľate.

Verzovanie súborov: Niektoré cloudové úložiská ponúkajú veľmi užitočnú funkciu verzovania, ktorá umožňuje návrat k predchádzajúcej verzii súboru.

Nevýhody cloudových úložísk

Nároky na pripojenie k internetu: Cloudové úložiská fungujú na princípe, kedy sú súbory pri každom uložení alebo inej zmene nahrávané (uploadované) na internet. Pre pohodlné používanie

cloudu je nutné čo najrýchlejšie pripojenie k internetu bez limitu prenesených dát.

Bezpečnosť dát: Všetky dáta sú skladované na serveroch poskytovateľa, nemožno vylúčiť riziko, že k nim niekto získa neoprávnený prístup. Vyššiu mieru bezpečia možno zabezpečiť voľbou úložiska, ktoré šifruje dáta pri prenose aj pri úschove. Rovnako odporúčame používať bezpečné heslo určené výhradne pre cloud a dvojfázové overenie. Niektoré služby ponúkajú monitorovanie prístrojov, z ktorých došlo k pripojeniu k účtu.

Ochrana súkromia: Niektoré cloudové služby si vo svojich zmluvných podmienkach vyhradzujú právo prístupu k vašim súborom, prípadne k ich využitiu. Starostlivo zvážte, ktoré súbory na cloudové úložisko nahráte.

Metódy zálohovania kombinujte

Cloudové úložisko dôrazne odporúčame kombinovať s klasickými metódami zálohovania. Dáta pravidelne nahrávajte tiež na záložné pevné disky alebo flash disky. Len kombináciou niekoľkých zálohovacích metód znížite riziko straty dát na minimum. Sme v dobe, kedy je mobilita na prvom mieste. Chceme mať všetky potrebné údaje pri sebe a nosiť pri sebe.